

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PRVNÍ POMOC

- ODBORNÁ KOMPETENCE KAŽDÉHO PEDAGOGA

ANALÝZA POTŘEBNOSTI REALIZACE PROJEKTU
S OHLEDEM NA CÍLOVÉ SKUPINY

SVITAVY, LEDEN 2011

PhDr. Radim Dřimal

Mgr. Jana Brixová, Mgr. Marie Štarhová, Mgr. Miloslava Tmějová

Obsah

1. Úvod
2. Cíl projektu
3. Teoretická východiska analýzy potřebnosti projektu
  - 3.1. Předchozí výzkumy na téma první pomoci ve školách
  - 3.2. Analýza základních kurikulárních dokumentů pro základní a předškolní vzdělávání
    - 3.2.1. RVP pro základní vzdělávání
    - 3.2.2. RVP pro předškolní vzdělávání
  - 3.3. Porovnání cíle projektu se zadávací dokumentací grantového programu
4. Vlastní výzkum - dotazníkové šetření
  - 4.1. Organizace výzkumu
  - 4.2. Vyhodnocení dotazníku pro učitele
  - 4.3 Vyhodnocení dotazníku pro ředitele
5. Závěr
6. Použitá literatura
7. Přílohy - vzory dotazníků

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PARDOBICKÝ KRAJ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Úvod

Střední zdravotnická škola, Svitavy, Purkyňova 256 (dále SZŠ Svitavy) je často žádána ze strany sociálních partnerů, zaměstnavatelů i jiných subjektů na Svitavsku o zajištění školení či kurzů první pomoci. Odborné učitelky SZŠ Svitavy uskutečňovaly výuku první pomoci pro žáky základních škol ve Svitavách, Litomyšli a Poličce. Dále školily v první pomoci zaměstnance škol, organizací (např. Domova na rozcestí Svitavy, provozní zaměstnance Svitavské nemocnice), i průmyslových podniků (Dinaska Svitavy, P-D Refractories, a.s. Velké Opatovice).

Vzhledem k významu předlékařské první pomoci se tým projektu "První pomoc - odborná kompetence každého pedagoga" rozhodl využít zkušeností SZŠ Svitavy s výukou první pomoci tím, že v rámci předkládaného projektu budou v akreditovaných kurzech proškoleni v první pomoci učitelé základních a mateřských škol na Svitavsku. Tím získají odborné kompetence k poskytování účinné předlékařské první pomoci, ale též kompetence k výuce první pomoci žáků svých škol. Pro výuku první pomoci zároveň projekt předpokládá vytvoření metodických materiálů a pomůcek.

2. Cíl projektu

Cílem projektu je zvýšení odborných kompetencí pedagogů základních a mateřských škol v oblasti poskytování a výuky první pomoci. Tohoto cíle chce SZŠ Svitavy dosáhnout vytvořením a realizací dvou kurzů první pomoci, které budou akreditovány v systému DVPP na MŠMT.

První kurz bude vycházet ze standardizované osnovy DVPP "Základní norma zdravotnických znalostí pro pedagogické pracovníky" a bude akreditován v délce minimálně 20 hodin. Druhý kurz bude zaměřen na nejdůležitější oblasti poskytování první pomoci, jeho rozsah předpokládáme v délce 4 hodiny. Oba kurzy budou poskytovat dostatečný prostor pro praktický nácvik.

Poskytování účinné první pomoci je klíčovou kompetencí občanskou, kterou mají získat žáci v průběhu základního vzdělávání. S výukou první pomoci, samozřejmě přiměřenou věku, se setkávají již žáci v předškolním vzdělávání.

Na podporu výuky první pomoci v základních i mateřských školách budou zaměřeny další aktivity projektu. Projektový tým připraví příručku první pomoci pro učitele a názorné materiály (soubor pracovních karet s postupy první pomoci), dále natočí instruktážní DVD s krátkými videosekvencemi s ukázkami poskytování první pomoci. Tento soubor pomůcek bude distribuován do základních a mateřských škol svitavského regionu.

Odbornou garanci celého projektu bude poskytovat MUDr. Igor Paar, ředitel Územního odboru Svitavy Zdravotnické záchranné služby Pardubického kraje, mj. též člen České resuscitační rady.

3. Teoretická východiska analýzy potřebnosti projektu

3.1. Předchozí výzkumy na téma první pomoci ve školách

Tato stať vychází z výzkumů, které byly publikovány v odborné literatuře (uvedena na konci analýzy), indexy odkazují na jednotlivé zdroje.

Úrazy patří k hlavním příčinám dětské úmrtnosti i nemocnosti, a to ve všech průmyslově vyspělých zemích. Problematice dětské úrazovosti je věnována zvýšená pozornost nejenom vzhledem k jejich narůstajícímu počtu, ale i k závažnosti rizika, které tato zranění představují.

Studie Státního zdravotního ústavu ^[1], realizovaná v období 1995- 2000, zahrnovala téměř 300 000 dětí a dospívajících ze čtyřiceti okresů ČR. Výsledky těchto šetření prokazují 16% incidenci úrazovosti

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

u školních dětí. Úrazem, vyžadujícím lékařské ošetření, je tedy každoročně postiženo přibližně každé šesté dítě.

Nejvyšší incidence úrazovosti byla zjištěna na II. stupni ZŠ, kde utrpí úraz vyžadující lékařské ošetření 20 % dětí - tedy každé páté dítě. Pokud jde o druh zranění, nejvyšší počet byl zaznamenán ve skupině zlomenin a zhmožděnin, které představovaly celkem 55,2 % všech úrazů. Tato zranění prokazovala přímou závislost na věku a vyšší výskyt u děvčat. Jde o úrazy, vznikající nejčastěji v souvislosti s tělovýchovnými a sportovními aktivitami. Následovala poranění povrchu těla, na něž připadá 23,8 % všech úrazů. K těmto zraněním nejčastěji dochází v prvních dvou ročních s následným poklesem až do nejvyšších tříd. Jako třetí v pořadí, podle četnosti výskytu, skončila poranění hlavy a lebky, představující 10,7 % všech úrazů. Vzhledem k riziku dlouhodobých následků a neurologických komplikací jde o velmi závažná poranění.

Nejčastějším místem úrazů u dětí školou povinných je právě škola sama. Ve škole se odehrává 26 % všech úrazů, tedy více než čtvrtina, jedná se především o zlomeniny, vykloubeniny a zhmožděny. S věkem dítěte školních úrazů přibývá, takže u žáků staršího školního věku představují 30,7 %.

Výzkumů na téma přípravy pedagogů v odborné kompetenci poskytování první pomoci bylo v poslední době provedeno několik (Vechetová ^[2], Surovcová ^[3], Česká společnost podpory zdraví ^[4]).

Zmíněné studie docházejí k závěru, že jen malé procento učitelů je připraveno poskytnout svým žákům účinnou první pomoc. Výzkum České společnosti podpory zdraví konstatuje, že celá jedna třetina učitelů (32,9 %) by v případě, že u jejich žáka dojde k zástavě oběhu, nezahájila resuscitaci a omezila se pouze na to, že zavolá pomoc, a to záchrannou službu, nebo proškoleného kolegu. Více než 1/4 (25,4 %) nedokáže říci, jak by měla správně vypadat resuscitace v případě, že u žáka dojde k náhlé zástavě oběhu. Respondenti též udávali, že v posledních dvou letech absolvovalo všeobecný kurz první pomoci méně než 30 % z nich (29,3 %) a 40 % učitelů takový kurz neabsolvovalo nikdy. Co se týká resuscitace, podle názoru odborníků má takový kurz smysl pouze v případě, že jsou praktickému nácviku resuscitace na figuríně věnovány alespoň dvě hodiny. Kurz s praktickým nácvikem v tomto rozsahu absolvovalo dle výzkumu pouze 8 % učitelů. Téměř dvě třetiny učitelů ovšem udávají, že nejsou se stavem přípravy pedagogického sboru v oblasti první pomoci spokojeni.

Další výzkum (Vechetová) se věnuje schopnosti učitelů zvládat akutní stavy. Vzhledem k integraci zdravotně handicapovaných žáků v běžných třídách a též kvůli obecnému nárůstu incidence nemocí jako bronchiální astma, epilepsie a diabetes mellitus se zvyšuje nutnost adekvátní zdravotnické edukace učitelů na všech typech škol. Učitelům v praxi často chybí teoretické vědomosti zdravotnické problematiky a také předchozí praktické zkušenosti se zvládáním akutních poruch zdraví a poskytováním první pomoci. Následně neznají a nerozumí specifickým potřebám chronicky nemocných žáků a v případě náhlého zhoršení zdravotního stavu nejsou připraveni poskytnout adekvátní první pomoc. Předchozí tvrzení studie opírá o statistická data z dotazníkového šetření. Tak například pouze 40 % učitelů udává, že je schopno provést život zachraňující výkony, spokojenost s postgraduálním vzděláváním v problematice akutních stavů vyjadřuje méně než polovina (47 %) učitelů atd.

Výzkum kvality první pomoci na základních školách (Surovcová) byl proveden na vzorku pedagogických pracovníků ve Vsetíně. Potvrzuje data z předchozích průzkumů, zejména skutečnost, že jen třetina učitelů (33 %) teoreticky zná zásady správné resuscitace a téměř dvě třetiny (59 %) nejsou v oblasti resuscitace školeni na modelech.

3.2. Analýza základních kurikulárních dokumentů pro základní a předškolní vzdělávání

V této části analýzy jsou porovnány základní kurikulární dokumenty, které byly vydány pro základní a mateřské školy v souvislosti s kurikulární reformou.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PARDOBICKÝ KRAJ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3.2.1. RVP pro základní vzdělávání

Klíčové kompetence - kompetence občanské (s.16)

Na konci základního vzdělávání žák:

- *rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka*

Člověk a jeho svět (s. 42) - učivo:

- *péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika; reklamní vlivy*
- *situace hromadného ohrožení*

Přírodopis (s. 57) - výstupy:

- *aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla*

Výchova ke zdraví (s. 74) - výstupy:

- *projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc*

Tělesná výchova (s. 78) - učivo:

- *hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného*

Člověk a svět práce (s. 82 -86) - výstupy (výběr):

- *udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu*
- *udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni*
- *dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu*
- *dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty*
- *dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem*
- *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni*
- *poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři*
- *dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu*

Materiální, personální, hygienické, organizační a jiné podmínky pro uskutečňování RVP ZV

Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání a život školy:(s. 115):

- *dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost učitelů poskytovat první pomoc.*

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

PARDUBICKÝ KRAJ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3.2.2. RVP pro předškolní vzdělávání

Již v předškolním věku dítěte mohou být vytvářeny **základy klíčových kompetencí**, sice elementární, avšak důležité a významné nejen z hlediska přípravy dítěte pro započetí systematického vzdělávání, ale zároveň pro jeho další životní etapy i celoživotní učení. Dobré a dostatečné základy klíčových kompetencí, položené v předškolním věku, mohou být podstatným příslibem dalšího příznivého rozvoje a vzdělávání dítěte, nedostatečné základy naopak brzdou, která dítě na počátku jeho životní a vzdělávací cesty může znevýhodňovat. Proto by předškolní vzdělávání mělo o jejich vytváření cíleně usilovat. (s. 12)

Vzdělávací oblast Dítě a jeho tělo:

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- *rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých*
- *mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy*
- *mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)*

Je evidentní, že vzdělávací obsahy a očekávané výstupy RVP pro předškolní vzdělávání obsahují téma první pomoci pouze okrajově. Na druhé straně se řada mateřských škol věnuje tématu zdraví a nemoci i první pomoci (např. program Alenka stůně). Skutečnost, zda pedagogové mateřských škol seznamují žáky s první pomocí, bude ověřena vlastním dotazníkovým šetřením.

3.3. Porovnání cíle projektu se zadávací dokumentací grantového programu

Připravovaný projekt byl posouzen, zda odpovídá podporovaným aktivitám 4. výzvy globálního grantu CZ.1.07/1.3.12 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení v Pardubickém kraji.

- *SZŠ Svitavy je právnickou osobou vykonávající činnost školy a školského zařízení zapsaná ve školském rejstříku se sídlem na území Pardubického kraje.*
- *Grantový projekt bude realizován ve svitavském regionu, splňuje tedy podmínku realizace na území Pardubického kraje s dopadem na cílové skupiny pouze z tohoto kraje.*
- *Cílovou skupinou jsou pedagogičtí pracovníci základních a mateřských škol na Svitavsku, tedy na území Pardubického kraje.*
- *Projekt je zaměřen na podporované aktivity, které uvádí Příloha č. 1 čtvrté výzvy:*

Název podporované aktivity:

1) Další vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení včetně realizace odborných praxí a zahraničních stáží pedagogických pracovníků s důrazem na realizaci kurikulární reformy, na jazykové vzdělávání, ICT ve výuce a environmentální vzdělávání, včetně osvojení si dalších moderních pedagogických metod.

Podrobný popis podporované aktivity:

- *tvorba a ověření programů pro pedagogické pracovníky vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí dětí, žáků a studentů;*
- *tvorba a realizace programů zvyšujících odborné kompetence pedagogů potřebné pro realizaci kurikulární reformy.*

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Odborné kompetence v oblasti první pomoci požadují po pedagogích základní kurikulární dokumenty, které byly vydány v rámci kurikulární reformy. Tyto dokumenty, jak bylo ukázáno výše, zároveň předpokládají, že žáci získají v rámci klíčových kompetencí občanských též kompetence k účinnému poskytování první pomoci.

Je zřejmé, že pokud pedagogičtí pracovníci nebudou mít dostatečné odborné kompetence v poskytování první pomoci, nemohou účinně realizovat kurikulární reformu v oblasti klíčových kompetencí občanských.

Aktivity, které budou realizovány v rámci předkládaného grantového projektu, posílí u pedagogů svitavského regionu odborné kompetence v první pomoci, a tím napomohou realizaci kurikulární reformy v oblasti klíčových kompetencí občanských.

4. Vlastní výzkum - dotazníkové šetření

4.1. Organizace výzkumu

Na základě materiálů uvedených v předchozí části analýzy se projektový tým rozhodl zpracovat dotazníkové šetření, jehož cílem bylo ověřit potřebnost zamýšleného projektu.

Nejprve proběhlo jednání zástupců projektového týmu se starostou města Svitavy a vedením odboru školství. Představitelé města vyjádřili předkládanému projektu podporu. Zástupci projektového týmu byli přizváni na pracovní setkání s řediteli základních a mateřských škol zřizovaných městem Svitavy a na setkání starostů obcí, které spadají pod město Svitavy jako obec s rozšířenou působností.

Vzhledem k podpoře ze strany města se projektový tým rozhodl oslovit základní a mateřské školy, jejichž zřizovatelem je město Svitavy. V případě, že by zájem o připravované aktivity nebyl dostatečný, byly by v další fázi osloveny školy zřizované obcemi v rozšířené působnosti města Svitavy.

Následně byly sestaveny dva dotazníky.

První dotazník byl určen pro učitelky/učitele základních a mateřských škol. Cílem dotazníku bylo zjistit:

- *zda považují vzdělávání učitelek/učitelů v oblasti první pomoci za důležité,*
- *jak hodnotí své znalosti a dovednosti v oblasti první pomoci,*
- *zda se v posledních dvou letech účastnili kurzu první pomoci a zda v těchto kurzech byl dostatečný prostor pro praktický nácvik,*
- *zda by se účastnili kurzů pořádaných SZŠ Svitavy,*
- *zda s postupy první pomoci seznamují žáky v rámci své pedagogické práce a využili by metodické materiály, které mají být zpracovány v rámci projektu.*

Vzhledem k získání nezkrájených dat byl tento dotazník připraven jako anonymní.

Druhý dotazník byl určen pro ředitelky/ředitele oslovených škol. Otázky směřovaly ke zjištění:

- *kolik učitelek/učitelů jsou ochotni vyslat ve škol. roce 2010/11 na připravované kurzy (v délce 20 hod. a 4 hod.),*
- *zda připravované materiály pro výuku první pomoci využijí na své škole.*

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzhledem k prokázání zájmu cílové skupiny o připravované kurzy a materiály byly tyto dotazníky připraveny adresně pro jednotlivé ředitelky/ředitele.

V průběhu prosince 2010 byly dotazníky osobně předány ředitelům škol. Celkem bylo osloveno 14 škol, z toho 6 základních, 6 mateřských a 2 základní a mateřské školy. Ve zřizovatelské kompetenci města Svitav je 12 škol, 2 školy se nalézají v blízkých okolních obcích.

Ze všech 14 škol byly vráceny vyplněné dotazníky. Celkem bylo odevzdáno 138 dotazníků pro učitelky/učitele a 14 dotazníků pro ředitelky/ředitele. Všechny vrácené dotazníky byly správně vyplněné a bylo možné je vyhodnotit. Vyhodnocení dotazníků předkládáme v další kapitole.

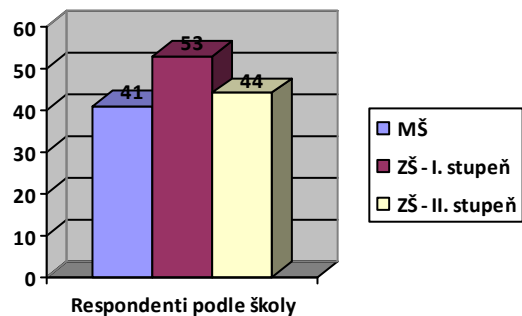

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4.2. Vyhodnocení dotazníku pro učitele

1. Uveďte prosím, v jaké škole působíte

Druh školy	Počet respondentů	Procentní vyjádření
MŠ	41	29,71
ZŠ - I. stupeň	53	38,41
ZŠ - II. stupeň	44	31,88
CELKEM:	138	100

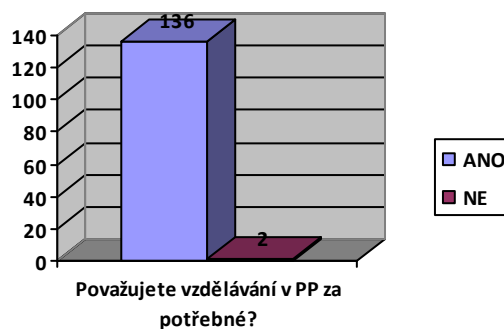

Pedagogičtí pracovníci, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, jsou téměř rovnoměrně rozdělení mezi mateřské školy, I. stupeň základní školy a II. stupeň základní školy. Rozdělení podle pohlaví nebylo zkoumáno, z hlediska výzkumu není relevantní.

2. Považujete pravidelné vzdělávání v oblasti první ve své profesi za potřebné?

pomoci

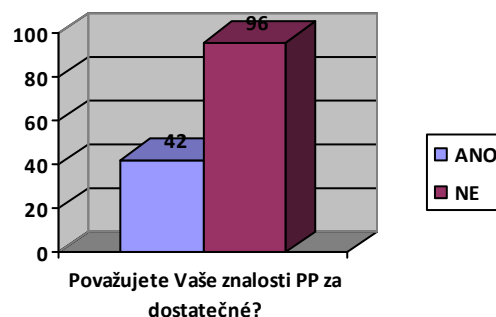
Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	136	98,55
NE	2	1,45
CELKEM:	138	100

Vzdělávání v první pomoci považuje za důležité téměř 100 % respondentů.

3. Domníváte se, že Vaše odborné znalosti a dovednosti v první pomoci jsou dostatečné?

Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	42	30,43
NE	96	69,57
CELKEM:	138	100

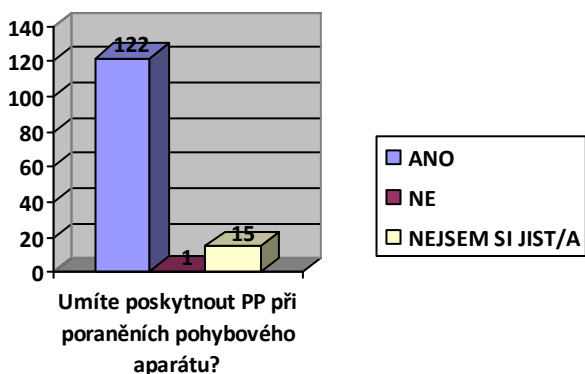
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pouze necelá třetina respondentů vyjadřuje spokojenost s úrovní svých znalostí a dovedností v první pomoci.

4. Pokuste se prosím zhodnotit, zda byste uměl/a poskytnout účinnou první pomoc v následujících situacích:

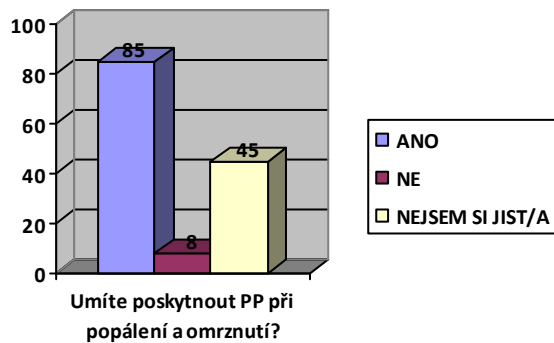
a) při poraněních pohybového aparátu (např. zlomeniny, vymknutí)

Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	122	88,41
NE	1	0,72
NEJSEM SI JIST/A	15	10,87
CELKEM:	138	100

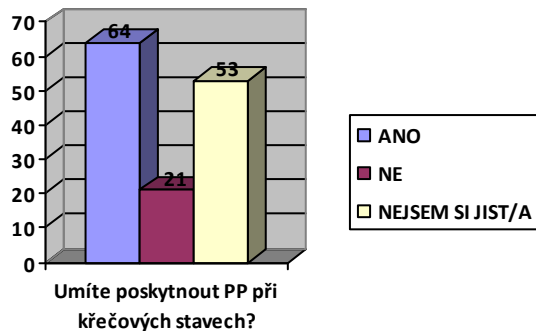
b) při popálení a omrznutí

Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	85	61,59
NE	8	5,80
NEJSEM SI JIST/A	45	32,61
CELKEM:	138	100

c) při křečových stavech (např. epilepsie)

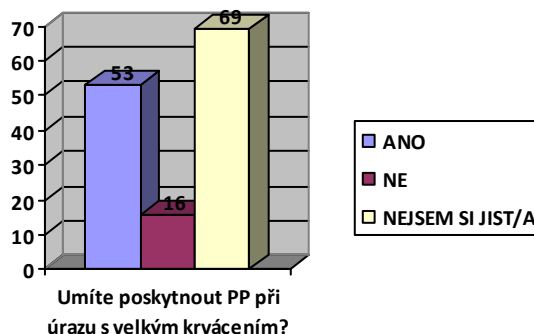
Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	64	46,38
NE	21	15,22
NEJSEM SI JIST/A	53	38,41
CELKEM:	138	100

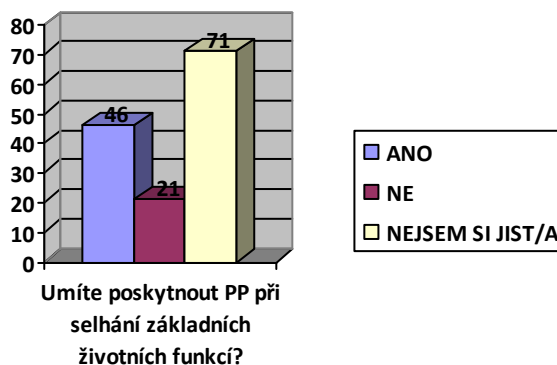
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

d) při úrazu s velkým krvácením

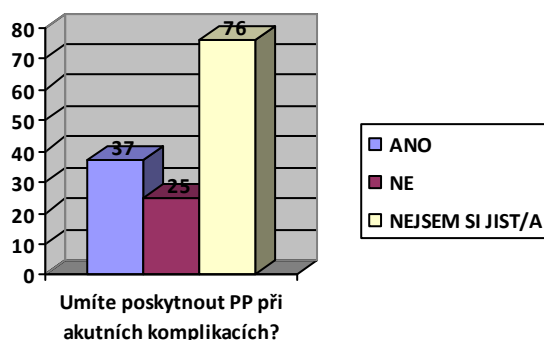
Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	53	38,41
NE	16	11,59
NEJSEM SI JIST/A	69	50,00
CELKEM:	138	100

e) při selhání základních životních funkcí

Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	46	33,33
NE	21	15,22
NEJSEM SI JIST/A	71	51,45
CELKEM:	138	100

f) při akutních komplikacích některých onemocnění (např. cukrovka, astma)

Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	37	26,81
NE	25	18,12
NEJSEM SI JIST/A	76	55,07
CELKEM:	138	100

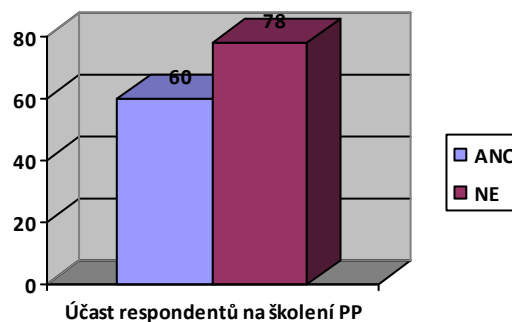
V této otázce hodnotili respondenti SUBJEKTIVNĚ své znalosti a dovednosti první pomoci v některých konkrétních situacích. Respondenti hodnotí nejlépe své schopnosti poskytnout první pomoc v situacích poranění pohybového aparátu, při popálení a omrznutí a při křečových stavech. V situacích, kdy by došlo k velkému krvácení, selhání základních životních funkcí a při akutních komplikacích některých onemocnění již převažuje negativní sebehodnocení.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Je potřeba ještě dodat, že hodnocení schopnosti poskytnout účinnou první pomoc je skutečně pouze subjektivní. Podle názoru odborného garanta projektu - MUDr. Igora Paara - v mnoha případech, kdy zasahuje Zdravotnická záchranná služba, není předlékařská první pomoc poskytnuta správně. Bohužel pro tyto situace neexistují relevantní statistická data - ZZS žádnou statistiku v této oblasti nevede.

5. Zúčastnil/a jste se v posledních dvou letech školení první pomoci?

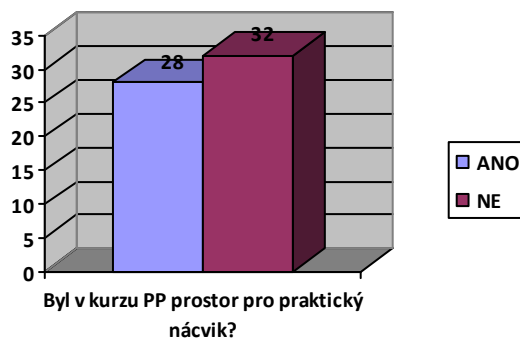
Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	60	43,48
NE	78	56,52
CELKEM:	138	100

V souladu s předchozími zjištěními více než polovina pedagogů neprošla v předchozích dvou letech školením první pomoci.

6. Pokud ano, byl během školení dostatečný prostor pro praktický nácvik?

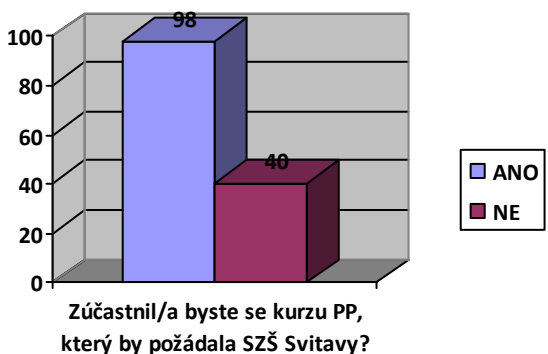
Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	28	46,67
NE	32	53,33
CELKEM:	60	100

Získaná statistická data opět potvrzují údaje z předchozích výzkumů - méně než polovina účastníků kurzů první pomoci měla dostatečný prostor pro praktický nácvik.

7. Zúčastnil/a byste se akreditovaného kurzu první pomoci s důrazem na praktický nácvik, který by SZŠ Svitavy bezplatně nabízela učitelům?

Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	98	71,01
NE	40	28,99
CELKEM:	138	100

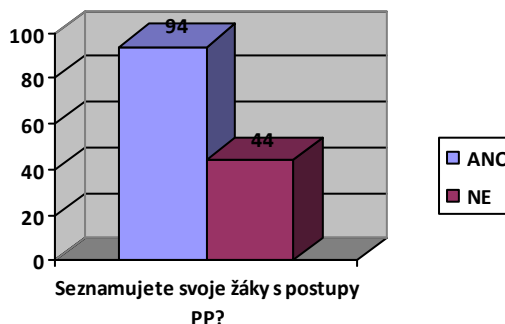

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Velmi pozitivní odezvu mezi pedagogickými pracovníky vyvolává nabídka bezplatných kurzů první pomoci, které by nabízela SZŠ Svitavy. Celkem 71 % pedagogů by se takového kurzu dobrovolně zúčastnilo.

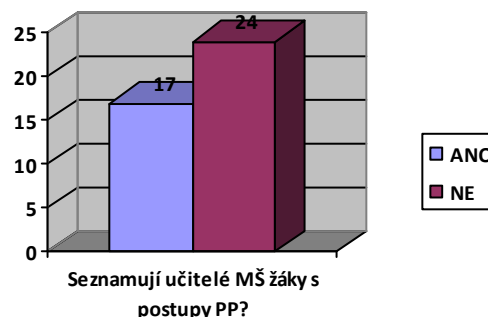
8. Seznamujete ve svých předmětech žáky s postupy první pomoci?

Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	94	68,12
NE	44	31,88
CELKEM:	138	100

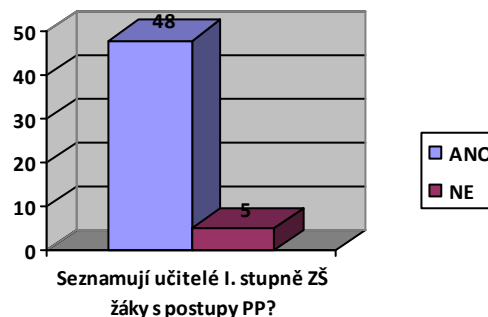
a) z toho učitelé MŠ

Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	17	41,46
NE	24	58,54
CELKEM:	41	100

b) z toho učitelé I. stupně ZŠ

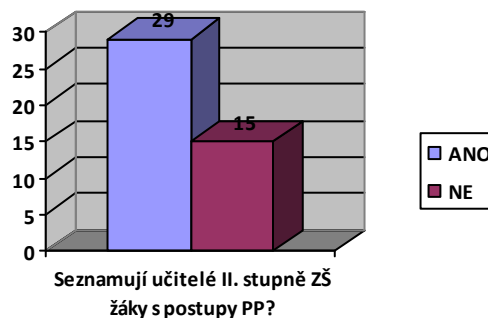
Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	48	90,57
NE	5	9,43
CELKEM:	53	100

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

c) z toho učitelé II. stupně ZŠ

Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	29	65,91
NE	15	34,09
CELKEM:	44	100

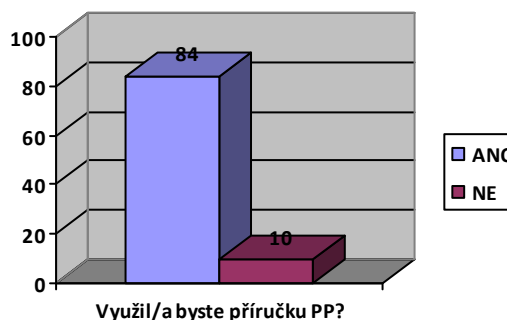

Více než dvě třetiny učitelů seznamují s postupy první pomoci žáky při výuce svých předmětů. Za důležité zjištění lze považovat fakt, že více než 40 % pedagogů mateřských škol seznamuje děti se zásadami první pomoci.

9) Pokud ano, které z následujících metodických materiálů byste využil/a:

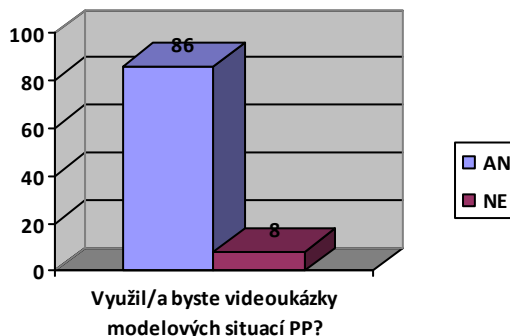
a) příručka první pomoci pro učitele

Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	84	89,36
NE	10	10,64
CELKEM:	94	100

b) videoukázky modelových situací poskytování první pomoci

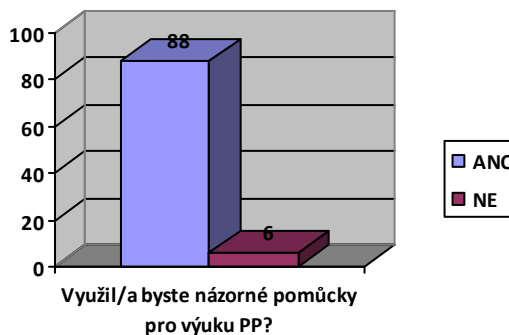
Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	86	91,49
NE	8	8,51
CELKEM:	94	100

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

c) názorné pomůcky pro výuku (např. karty, schémata)

Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	88	93,62
NE	6	6,38
CELKEM:	94	100

Všechny materiály, které chce SZŠ Svitavy připravit v rámci projektu, mají velkou podporu v oslovené skupině respondentů - v 90 a více procentech by takové materiály respondenti využili při výuce první pomoci.

4.3 Vyhodnocení dotazníku pro ředitelky/ředitele

1. Umožnil/a byste učitelům Vaší školy účast na akreditovaném kurzu první pomoci s důrazem na praktický nácvik, který by SZŠ Svitavy bezplatně nabízela učitelům?

Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	14	100
NE	0	0
CELKEM:	14	100

2. Pokud ano, kolik učitelů Vaší školy by mohlo absolvovat bezplatné akreditované kurzy první pomoci v průběhu škol. roku 2011/12?

Odpověď	Počet učitelů
KURZ PP V DÉLCE MIN. 20 HOD.	53
KURZ PP V DÉLCE 4 HOD.	59
CELKEM:	112

Ředitelky/ředitelé garantují účast cílové skupiny: 53 účastníků kurzu v délce 20 hodin a 59 účastníků kurzu v délce 4 hodin.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. Které z následujících metodických materiálů by Vaše škola využila při výuce první pomoci?

a) příručka první pomoci pro učitele

Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	14	100
NE	0	0
CELKEM:	14	100

b) videoukázky modelových situací poskytování první pomoci

Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	13	92,86
NE	1	7,14
CELKEM:	14	100

c) názorné pomůcky pro výuku (např. karty, schémata)

Odpověď	Počet odpovědí	Procentní vyjádření
ANO	14	100
NE	0	0
CELKEM:	14	100

Ředitelky/ředitelé oslovených škol projevují téměř stoprocentní zájem o veškeré metodické materiály, které mají být zhotoveny v průběhu projektu "První pomoc - odborná kompetence každého pedagoga".

5. Závěr

Analýza potřebnosti projektu "První pomoc - odborná kompetence každého pedagoga" dokazuje, že:

- *pedagogové základních a mateřských škol nejsou dostatečně kompetentní poskytovat a vyučovat první pomoc,*
- *pedagogové základních a mateřských škol a ředitelé těchto škol považují vzdělávání v oblasti první za důležité,*
- *většina pedagogů a všichni ředitelé oslovených škol projevují zájem o vzdělávání v kurzech, které bude pořádat SZŠ Svitavy,*
- *pedagogové i ředitelé konstatují, že při výuce první pomoci budou využity metodické materiály, které připraví SZŠ Svitavy,*
- *projekt SZŠ Svitavy je v souladu s podporovanými aktivitami v rámci grantového programu.*

6. Použitá literatura

- [1] *Státní zdravotní ústav* [online]. nezjištěno [cit. 2010-12-22]. Výskyt úrazů. Incidence úrazů u dětí školního věku v ČR. Dostupné z WWW: <<http://www.szu.cz/tema/podpora-zdravi/vyskyt-urazu>>.
- [2] VECHETOVÁ, Jana. Kvalita první pomoci na základních školách. *E-Pedagogium*. 2002, 2, 3, s. 20-39. Dostupný také z WWW: <<http://epedagog.upol.cz/eped3.2002/clanek06.htm>>. ISSN 1213-7499.
- [3] SUROVCOVÁ, Jana. Kvalita první pomoci na základních školách. *Sestra : odborný časopis pro nelékařské zdravotnické pracovníky*. 2010, 07-08, s. 95-96. Dostupný také z WWW: <<http://www.zdn.cz/clanek/sestra/kvalita-prvni-pomoci-na-zakladnich-skolach-453262>>.
- [4] *Minuty pro život : Česká společnost podpory zdraví* [online]. nezjištěno [cit. 2010-12-22]. Učitelé nejsou připraveni poskytnout účinnou pomoc při náhlé zástavě oběhu. Dostupné z WWW: <http://www.minutyprozivot.cz/download/TZ_vyzkum_a.pdf>.
- [5] *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání 2004* [online]. dotisk 1. vydání. Praha : VÚP Praha, 2006 [cit. 2010-12-22]. Dostupné z WWW: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVP_PV-2004.pdf>. ISBN 80-87000-00-5.
- [6] *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (se změnami provedenými k 1.9.2007)* [online]. Praha : VÚP Praha, 2007 [cit. 2010-12-12]. Dostupné z WWW: <http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVPZV_2007-07.pdf>.

7. Přílohy - vzory dotazníků

PRVNÍ POMOC - DOTAZNÍK PRO UČITELKY/UČITELE

Vážená paní učitelko, vážený pane učiteli,

Střední zdravotnická škola Svitavy připravuje projektovou žádost o grant z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Cílem projektu je proškolení pedagogů základních a mateřských škol svitavského regionu v oblasti první pomoci formou kurzů akreditovaných v systému DVPP a vytvoření učebních pomůcek pro výuku první pomoci. Pokud bude projekt schválen, školení i pomůcky budou školám poskytnuty zdarma.

Pro zpracování projektové žádosti potřebujeme znát názory učitelů na jednotlivé aktivity, které by měly být v rámci projektu realizovány. Proto Vás zdvořile žádáme o vyplnění krátkého dotazníku.

Odpovídejte prosím zakřížkováním políčka vpravo vedle odpovědi.

Svitavy, prosinec 2010

PhDr. Radim Dřímál, ředitel SZŠ Svitavy

1) Uvedte prosím, na jakém typu školy působíte:

MŠ		ZŠ - 1. stupeň		ZŠ - 2. stupeň	
----	--	----------------	--	----------------	--

2) Považujete pravidelné vzdělávání v oblasti první pomoci ve své profesi za potřebné?

ANO		NE	
-----	--	----	--

3) Domníváte se, že Vaše odborné znalosti a dovednosti v první pomoci jsou dostatečné?

ANO		NE	
-----	--	----	--

4) Pokuste se prosím zhodnotit, zda byste uměl/a poskytnout účinnou první pomoc v následujících situacích:

při poraněních pohybového aparátu (např. zlomeniny, vymknutí)	ANO		NE		NEJSEM SI JIST/A	
při úrazu s velkým krvácením	ANO		NE		NEJSEM SI JIST/A	
při popálení a omrznutí	ANO		NE		NEJSEM SI JIST/A	
při selhání základních životních funkcí	ANO		NE		NEJSEM SI JIST/A	
při křečových stavech (např. epilepsie)	ANO		NE		NEJSEM SI JIST/A	
při akutních komplikacích některých onemocnění (např. cukrovka, astma)	ANO		NE		NEJSEM SI JIST/A	

5) Zúčastnil/a jste se v posledních dvou letech školení první pomoci?

ANO		NE	
-----	--	----	--

6) Pokud ano, byl během školení dostatečný prostor pro praktický nácvik?

ANO		NE	
-----	--	----	--

7) Zúčastnil/a byste se akreditovaného kurzu první pomoci s důrazem na praktický nácvik, který by Střední zdravotnická škola Svitavy bezplatně nabízela učitelům?

ANO		NE	
-----	--	----	--

8) Seznamujete ve svých předmětech žáky s postupy první pomoci?

ANO		NE	
-----	--	----	--

9) Pokud ano, které z následujících metodických materiálů byste využil/a:

příručka první pomoci pro učitele	ANO		NE	
videokázky modelových situací poskytování první pomoci	ANO		NE	
názorné pomůcky pro výuku (např. karty, schémata)	ANO		NE	
jiné (uvedte):				

DĚKUJEME VÁM ZA VYPLNĚNÍ TOHOTO DOTAZNÍKU

PRVNÍ POMOC - DOTAZNÍK PRO ŘEDITELKY/ŘEDITELE

Vážená paní ředitelko, vážený pane řediteli,

Střední zdravotnická škola Svitavy připravuje projektovou žádost o grant z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Cílem projektu je proškolení pedagogů základních a mateřských škol svitavského regionu v oblasti první pomoci formou kurzů akreditovaných v systému DVPP a vytvoření učebních pomůcek pro výuku první pomoci. Pokud bude projekt schválen, školení i pomůcky budou školám poskytnuty zdarma.

Pro zpracování projektové žádosti potřebujeme znát názory ředitelů na jednotlivé aktivity, které by měly být v rámci projektu realizovány. Proto Vás zdvořile žádáme o vyplnění krátkého dotazníku.

Svitavy, prosinec 2010

PhDr. Radim Dřímál, ředitel SZŠ Svitavy

Škola:	
--------	--

Jméno ředitelky, ředitele:	
----------------------------	--

1) Umožnil/a byste učitelům Vaší školy účast na akreditovaném kurzu první pomoci s důrazem na praktický nácvik, který by Střední zdravotnická škola Svitavy bezplatně nabízela učitelům?

ANO		NE	
-----	--	----	--

2) Pokud ano, kolik učitelů Vaší školy by mohlo absolvovat bezplatné akreditované kurzy první pomoci v průběhu škol. roku 2011/12?

kurz první pomoci v délce minimálně 20 hod. (v DVPP nazýván "Základní norma zdravotnických znalostí pro pedagogické pracovníky"):	
kurz první pomoci v délce 4 hod.:	

3) Které z následujících metodických materiálů by Vaše škola využila při výuce první pomoci?

příručka první pomoci pro učitele	ANO		NE	
videoukázky modelových situací poskytování první pomoci	ANO		NE	
názorné pomůcky pro výuku (např. karty, schémata)	ANO		NE	
jiné (uveďte):				

Datum: .....

Podpis: .....

DĚKUJEME VÁM ZA VYPLNĚNÍ TOHOTO DOTAZNÍKU